

Pašaukti tai yra siųsti: misijos pradžia

Užrašai iš Francesco Cassese ir Davide Proserpi pasisakymų Lombardijos regiono
Comunione e Liberazione bendruomenės suaugusiųjų metų pradžios susitikime

Unipol Forumas, Assago (Milanas) ir video transliacija, 2024 rugsėjo 21 d.

Pašaukti tai yra siųsti: misijos pradžia

Užrašai iš Francesco Cassese ir Davide Proseri pasisakymų Lombardijos regiono
Comunione e Liberazione bendruomenės suaugusiųjų metų pradžios susitikime

Unipol Forumas, Assago (Milanas) ir video transliacija, 2024 rugsėjo 21 d.

Davide Proseri

Kun. Giussani knygoje *Aš revoliucija* (it. *Una rivoluzione di sé*) sako: „Išganymas jau įvykdytas Kristaus prisikėlimu: tai yra tikėjimo centras, visa ko ašis, nes tai yra faktas. Išganymas jau įvyko, bet tampa akivaizdus per mūsų bendrystę“.¹

Paveskime Šventajai Dvasiai šią akimirką ir prasi-
dedančius metus, kad Jos balsas niekada nepaliau-
tų mums teikti malonės būti bendrystėje su Kristu-
mi kiekvieną akimirką ir kiekvienoje vietoje.

Nuženk, Šventoji Dvasia

Francesco Cassese

Sveiki atvykę ir ačiū, kad esate čia. Sveikinu de-
šimt tūkstančių žmonių, susirinkusių čia Assago
ir dar apie keturis tūkstančius penkis šimtus pri-
sijungusių prie transliacijos iš kitų šešių Lombar-
dijos miestų. Ateinančiomis dienomis įvyks dar
26 metų pradžios susitikimai Italijos regionuose ir
141 susitikimas užsienyje, 73-jose šalyse.

Pirmiausia norėčiau pabandyti apžvelgti žings-
nius, kuriuos kartu žengėme praėjusiais metais –
labai intensyviais metais, už kuriuos aš asmeniškai
esu labai dėkingas Dievui.

Tačiau prieš gilindamasis į šiuos žingsnius, no-
riu pasidalinti asmeniniu nutikimu, įvykusi
maždaug prieš dešimt metų, kuris man padėjo su-
simąstyti apie nueitą ir dar laukiantį kelią. Darbo
reikalais buvau išvykęs į Paryžių ir savaitgalį ap-
sistojau pas vieną draugų šeimą iš judėjimo. Na-
kvojau pas juos. Jie man davė kambarį, kuriame
buvo durys su matiniu stiklu, pro kurį galėjai ma-
tyti lauką. Ryte jų dukra pradėjo krebždenti per
stiklą ir šaukti mane vardu. Aš pabudau nuo to,
kad ši maža mergaitė ištarė mano vardą ir mano
širdis suspurdėjo. Pasakiau sau: „Oho! Jei kiekvie-
ną dieną galėčiau pabusti taip, mano gyvenimas
visiškai pasikeistų“. Tai buvo pirmoji mintis, kuri
kilo galvoje. Kita iškart kilusi mintis buvo apie
namuose esantį varpelį, kuris skamba anksti ryte
kviesdamas rytinei maldai: „Tas varpelis man yra

¹ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé. La vita come comunione (1968-1970)*, Rizzoli, Milano 2024, p. 70.

kaip ta mergaitė, – pagalvojau sau, – tai Tas, kas šaukia mane vardu, kas mane kviečia!“. Ar tai tik vaizduotė? Ne, visa mano istorija verčia mane pasakyti: „Jei nebūtų buvusios šios Esaties, realios, tikros esaties, nebūčiau judėjime, nebūčiau tapęs *Memores Domini*, iš esmės, nebūčiau čia“. Nuo tos dienos viskas pasikeitė: kai ryte girdžiu varpelį, tai man yra ženklas. Anksčiau taip nebuvo, varpas man nieko nereiškė, tačiau dabar kiekvieną dieną tas garsas man primena, kad mano gyvenimas yra Tas, kuris mane kviečia ir laukia mano „taip“. Ir būtent šis nuolatinis santykis palaiko mano protą ir širdį budrius.

Dėl šios priežasties faktai, kuriuos dabar apžvelgsiu, žingsniai, kuriuos žengėme šiais metais, man nėra tiesiog atsitikę dalykai. Juos iš karto išgyvenau su tuo betarpiškumu, kuris kyla iš ugdyimo, kaip gyvojo Viešpaties buvimo balso. Dabar pristatysiu tris esminius siūlomo kelio etapus ir jo vaisius. Kelio, kuris tam tikru momentu sulaukė naujos šviesos dėl liudijimo etapo atidarymo kun. Giussani beatifikacijos byloje, praėjusių metų gegužės 9 dieną.²

Kokie yra šie etapai?

1. Tikėjimo žvilgsnis

Visi prisimename mums skirtus popiežiaus Pranciškaus žodžius: „Brangieji, rūpinkitės vertinga jūsų charizmos dovana ir Brolija, kuri ją saugo, nes ji gali leisti „pražysti“ dar daug gyvenimų [...]. Didelė jūsų charizmos potencialo dalis dar turi būti atrasta, dar yra daug ką atrasti“.³ Bet taip pat prisimenu ir kardinolo Farrell kvietimą: „Ar jūs norite būti šis atnaujinimo veiksnys, prisidėti būdami atnaujinimo veiksniumi visos Bažnyčios patirties viduje, nešdami viską, kas esate?“⁴ Šį kvietimą tikrai jaučiau kaip skirtą man: „Ar tu nori būti šis atsinaujinimo veiksnys?“ Sekdami šį kvietimą, praėjusių metų pradžios susitikime, mes pirmiausia sutelkėme dėmesį į „patirties“ kategoriją apskritai – kad ištrauktume ją iš visad tykančios rizikos sumenkinti iki subjektyvumo ir sentimentalumo – tiek į „krikščionišką patirtį“,

pabrėždami tris esminius jos veiksnius: 1) susitikimas su objektyviu faktu (bendruomene ir autoritetu), 2) Fakto reikšmės atpažinimas (tikėjimo malonė), 3) sąmoningas atitikimo tarp Fakto – susidūrus su krikščioniška ir bažnytine realybe – ir savo asmens suvokimas (patikrinimas). Be vieno ar kito iš šių veiksnių, buvo pasakyta, negalime kalbėti apie „krikščionišką patirtį“.

Tada ypač norėjome pabrėžti, kad tikėjimas veda į patirties, supratimo, įsiskverbimo ir mėgavimosi dalykais lygi, nepalyginamą su tuo, ką galime pasiekti vien tik savo sugebėjimais, jausmais ar reliiginio polėkiu.

2. Vienybės puoselėjimas, charizmos saugojimas: bendrystė, paklusnumas ir sekimas

Sausio 30 dieną, kaip prisimenate, Šventasis Tėvas Davidei ir visam judėjimui išsiuntė trumpą, bet labai turiningą laišką, parodydamas didžiulį tėviškumo ir pagarbos gestą. Laiško centre buvo vienybės ir paklusnumo temos. Popiežius rašė: „Noriu paraginti Jus ir visus narius rūpintis vienybe jūsų tarpe: tik sekant Bažnyčios ganytojais gali būti apsaugotas charizmos, kurią Šventoji Dvasia suteikė kun. Giussani, vaisingumas“. Užbaigė vėliau su kvietimu „toliau tęsti kelionę, vadovaujant Bažnyčiai, ir atvirai bei ištikimai bendradarbiauti su tais, kurie yra pašaukti vadovauti judėjimui. Tik šis nuolat iš naujo atrandamas bei stiprinamas paklusnumas galės užtikrinti tarp jūsų vis turtingesnę krikščioniško gyvenimo patirtį ir jūsų buvimo pasaulyje atnaujinimą, visos Bažnyčios labui.“⁵

Giussani visada pabrėžė ontologinę – sakramentinę vienybės vertę, kaip didžiausią Kristaus buvimo istorijoje ženklą: „Kristus liko pasaulyje, istorijoje ir bus iki laikų pabaigos, per vienybę tų, kuriuos Jis pagauna ir įtraukia į savo asmenybę“.⁶

Būtent tais pačiais mėnesiais – mane sužavėjo sutapimas – pasirodė knyga apie mūsų draugą Andrea Aziani. Knyga, kurioje gausu Andrea ir kun. Giussani rekomendacijų apie vienybės svarbą. Perskaitysiu ištrauką, kuri primena Andrea ir ke-

² Cfr. M. Delpini, «Don Giussani. Il fascino del carisma», 10 maggio 2024, *clonline.org*.

³ Francesco, «Arda nei vostri cuori questa santa inquietudine profetica e missionaria», suppl. *Tracce*, n. 10/2022, pp. 14, 15.

⁴ K. Farrell citato da D. Prosperi, «Saluto introduttivo», in M.-G. Lepori, «Cristo, vita della vita», suppl. *Tracce*, n. 6/2022, p. 8.

⁵ Francesco, «Il Papa a CL: “Custodite l’unità”», lettera del 30 gennaio 2024 a Davide Prosperi, 1 febbraio 2024, *clonline.org*. *Lietuviškas tekstas*.

⁶ L. Giussani, «Il cristianesimo come avvenimento oggi», *Tracce*, n. 2/2024, p. 51.

letas universiteto draugų išvykimą į Siena: „1976 m. Birželį kun. Giussani paprašė Andrea persikraustyti į Toskanos miestą [Siena]; tas pats buvo pasiūlyta dar trims universiteto studentams: Gian Corrado Peluso (Dado) iš Katalikiško universiteto, Lorenzai Violini ir Ornellai Milan iš valstybinio universiteto, visi jie entuziastingai sutiko. Prieš išvykstant, Giussani jiems pasakė: „Svarbu, kad būtumėte vieningi tarp jūsų, iš jūsų vienybės gims tai, kas turi gimti“. Ir šiek tiek vėliau toje pačioje puslapiu dalyje: „Kun. Giussani mums sakė: „Man nesvarbu, kiek žmonių sugebėsite suburti, man rūpi vienybė ir draugystė tarp jūsų. Draugystė, kur rūpinamasi vienas kito likimu, ir visa kita ateis papildomai“.⁷

Štai, „Jo buvimo objektyvumas yra išsaugotas, užtikrintas būtent šios vienybės“,⁸ kurios visuma vadinama „Bažnyčia“. „Ir kaip tada tapo krikščioniu ir pasikeitė tas, kuris Jį sekė, taip dabar krikščionis yra ir keičiasi, keičiasi kaip žmogus, tas, kuris seka šią vienybę, kuriai Kristus davė absoliutaus objektyvumo ženklą – tai Romos vyskupą, Romos bendruomenės vadovą“.⁹ Ir tai, kas yra tiesa Bažnyčios realybėje, yra tiesa – analogiškai – ir mūsų bendrijai. Galima pasakyti, nėra vienybės be autoriteto, be objektyvaus autoriteto ženklo. „Tai nėra tema kaip kitos, – sako Giussani knygoje *Aš revoliucija*, – tai yra „ta“ tema, tema, kuri užtikrina mūsų draugystės tęstinumą ir galimybę jos vaisingumui“.¹⁰

Vasarį vykusiame susitikime su CL atsakingaisiais dėl popiežiaus Pranciškaus laiško, apmąstydami „vadovavimo bendruomenei“ temą, taip pat pabrėžėme, kad galiausiai jei sekame žmogų, šis žmogus nėra savo paties, savo minčių, jausmų, dalykų ar charizmos interpretacijos išraiška, bet bendrystės išraiška.¹¹

3. Esatis: vertinimas ir nauja kultūra

Rimtai atsižvelgdami į tai, ką mums pasakė Popiežius 2022 metais, kalbėdamas apie „sumenkusių dalyvavimą“¹², trečiasis žingsnis susijęs būtent su

buvimu, jo pagrindinėmis kultūros, meilės ir misijos dimensijomis, kurios apima ir darbus. Pradėjome nuo kultūros. Ypač noriu atkreipti dėmesį į Davide susitikimo su Italijos kultūros centrų asociacija tekstą. Nuo pat GS pradžios Giussani tikėjimą siūlė kaip šaltinį naujam būdai žiūrėti, suvokti, spręsti visus gyvenimo, visuomenės, istorijos, politikos klausimus, tai yra kaip „pasaulio vertinimo“ šaltinį, kuris reiškia „naujos kultūros pradžią“¹³. Tai mes ir bandėme, nors iš pradžių tikrai tobulintinu būdu, daryti naujuose žurnalo *Tracce* leidimuose, skirtuose artimo meilei, gyvenimo pabaigai ir Dirbtiniam intelektui. Taip kultūra tampa tuo pačiu metu ir tikėjimo patikrinimu ir Kristaus naujumo bei grožio perteikimu pasauliui.

Per susitikimą su kultūros centrais taip pat buvo pabrėžta, kad taip, Kristaus grožis atitinka širdį, tačiau tai nereiškia, kad jis sutinka su viskuo, ką įprastai galvojame, su mūsų matais, prielaidomis, skaičiavimais ar pasaulio bei mūsų pačių valdžios troškimu, nes pasaulio mentalitetas mus permelkia, jis nėra tik už mūsų ribų. Kas paprastai nustebina tuos, kurie iš išorės stebi, klausosi ar susitinka su judėjimu? Kas sužavi, pavyzdžiui, tuos, kurie dalyvauja *Meeting* renginyje? Gebėjimas būti autentiškais ir išsakyti ką nors originalaus, kitoniškumas lyginant su aplinka, kurioje esame panirę.

Šiandien, pradėdant nuo mūsų tikėjimo, nuo susitikimo, paženklinusio mūsų gyvenimą, mes esame „kviečiami į diskusiją“ daugeliu klausimų, su kuriais nei Giussani, nei pati Bažnyčia nesusidūrė tokiomis pačiomis aplinkybėmis. Iš tiesų, krikščionišką liudijimą apibūdina vertinimo ir kultūros būdai, tai yra nepakeičiama mūsų patirties ir buvimo pasaulyje dalis. Tai gali sukelti pasipriešinimą, nesupratimą, tačiau taip pat gali tapti susitikimo proga daugeliui, pasiūlyti perspektyvą ir kelią jų sužeistai ir ištroškusiai širdžiai – kaip ir mūsų – ieškančiai „kitoniškumo“, Kristaus grožio, Kristaus vilties.

Ir štai šiandien mes esame čia. Tad klausiu savęs ir tavęs: ko iš mūsų reikalaujama šiandien? Koks

⁷G. Mereghetti – G.C. Peluso, *Andrea Aziani febbre di vita*, Itaca, Castel Bolognese (RA) 2023, p. 40.

⁸L. Giussani, «Il cristianesimo come avvenimento oggi», op. cit., p. 52.

⁹Ivi.

¹⁰L. Giussani, *Una rivoluzione di sé*, op. cit., p. 201.

¹¹Cfr. «La lettera del Papa: la strada da seguire», 7 marzo 2024, *clonline.org*, pp. 9-10.

¹²Francesco, «Arda nei vostri cuori...», op. cit., p. 10.

¹³L. Giussani, *Una rivoluzione di sé*, op. cit., p. 135.

naujas žingsnis, tavo nuomone, yra būtinas mūsų kelyje?

Prosperi

Atsakysiu iš karto, sakydamas, kad jei praėjusiais metais teigėme, jog pagrindinis judėjimo tikslas yra krikščioniško tikėjimo ugdymas – taigi gyventi gyvenimą kaip pašaukimą: esame pasirinkti, pašaukti Kito. Naujas žingsnis, nuo kurio norime pradėti šiuos metus, mus sutelkia į antrąją mūsų istorinės užduoties Bažnyčios ir pasaulio gyvenime dimensiją: perduoti visiems šio tikėjimo turinį. Reikia suvokti, kad esame pašaukti tam tikrai užduočiai.

Būti pašauktiems reiškia būti siųstiems, vienas veda prie kito be pertrūkio. Štai kodėl Metų pradžios susitikimo tema: „Pašaukti, tai yra siųsti: misijos pradžia“. Tai *misijos* tema, kaip mums sakė Popiežius: „Tegu jūsų širdyse dega šis šventas pranašiškas ir misionieriškas nerimas“. Ir prieš ištartamas šiuos žodžius, jis pabrėžė: Tai „yra atsinaujinimo ir misionieriško atsigavimo laikas dabartinio bažnytinio momento, kaip ir šiuolaikinės žmonijos poreikių, kančių ir vilčių šviesoje.“¹⁴

1. KRISTUS YRA TĖVO SIŪSTASIS IR ĮTRAUKIA MUS Į SAVO MISIJĄ

Giussani sako: „Didysis pašaukimas [...], kurį Dievas įgyvendino savo plane pasauliui, yra Kristaus pašaukimas“, kuris apima ir paaiškina viską. Iš tiesų, Kristaus išrinkimas sutampa su „misija padaryti regimą slėpinį Tėvo planą viskam. [...] Jei koks nors žmogus, gyvenęs Kristaus laikais, būtų Jį sutikęs ir uždavęs klausimą: „Bet kas tu esi? Koks tavo vardas?“, Jėzus būtų galėjęs atsakyti: „Aš esu Tėvo siųstasis“¹⁵. Kiekviena Jėzaus išraiška, kiekvienas Jo veiksmas, kiekvienas Jo žvilgsnis atspindi Jo suvokimą, kad Jis yra Tėvo siųstasis. Todėl Kristus yra pirmasis misijos subjektas; Jo misija yra parodyti Tėvo planą ir meilę,

liudyti Jo santykį su Tėvu, perduoti savo laikų ir visų laikų vyrams ir moterims tą nuolat Jį generuojančią Tėvo meilę.

Bet ne tik tai: Kristus įtraukia į savo misiją „savuosius“ ir visus, kurie įtikės per jų žodį, iki mūsų. „Kaip tu [Tėve] esi mane atsiuntęs į pasaulį, taip ir aš juos pasiunčiau į pasaulį“¹⁶. Mes taip pat, kaip ir pirmieji, esame pašaukti, tai reiškia, pasiųsti. „Matai, sek paskui mane“¹⁷. Kiekvienas gali įrašyti savo vardą. Bet kaip mes buvome pašaukti?

Pagalvokime apie Samarietės epizodą. Jono Evangelija¹⁸ leidžia suprasti, kad šis susitikimas nebuvo atsitiktinis: Jėzus nusprendė iš Jeruzalės į Galilėją eiti sunkesniu keliu, per dykumą, per Samariečių teritoriją – kelią, kurio žydai vengdavo, nes laikė samariečius nešvariais, – ir atėjo prie Jokūbo šulinio tokiu metu, kai niekas ten nevaikščiojo (buvo apie vidurdienį, buvo be galo karšta, ir žmonės likdavo pavėsyje savo namuose), išskyrus šią moterį, kuri žinojo, kad yra laikoma „nemoralios elgsenos“ ir todėl norėjo išvengti gėdingų atsitiktinių susitikimų. Galėtum pagalvoti, kad tai, kas nutiko buvo tik atsitiktinumas, kurio galėjo ir nebūti, tačiau taip nebuvo. Tai atsitiko jai, nes Jėzus to norėjo: Jis nuėjo visą tą kelią tam, kad ateitų ten būtent tuo metu, nes norėjo susitikti ją.

Tai yra esmė! Šis susitikimas pradėjo naują gyvenimą, kuriame visas jos praeities chaosas ir blogis buvo įtrauktas į gerumo planą, kuris pradėjo įgauti formą, turėti prasmę, kuri sutapo su vyro, stovinčio prieš ją, veidu ir žodžiais. Įsivaizduokime, ką turėjo jausti ta moteris, kai suvokė, kas stovėjo priešais ją: staiga atrasti, kad esi norima, trokštama, mylima – bet pasinaudosime Giussani mėgstamu žodžiu: maldaujama – Mesijo, Kristaus, likimo, To, kuriam skirta mūsų širdis ir kurio visada laukiame, sąmoningai ar nesąmoningai.

Tas pats galioja ir mums šiandien, per susitikimą su judėjimu, Bažnyčios realybėje: jei tu esi čia, tai todėl, kad buvai išrinktas, pašauktas vardu. Prisimenu daugybę liudijimų, kuriuos girdėjau šią vasarą (kai kuriuos iš jų skaitysite *Tracce* žurnale)¹⁹.

¹⁴ Francesco, «Arda nei vostri cuori...», op. cit., pp. 10, 19. clonline.org.

¹⁵ L. Giussani – S. Alberto – J. Prades, *Generare tracce nella storia del mondo*, Bur, Milano 2019, p. 67.

¹⁶ Jn 17,18.

¹⁷ Žr. Mt 9,9.

¹⁸ Plg. Jn 4,5-42.

¹⁹ «Chiamati, cioè mandati», *Tracce*, n.9/2024, pp. 40-53.

Bet koku atveju, jų istorija yra ir mūsų visų, kurie čia esame, istorija, nors su skirtingomis formomis ir niuansais.

Mes buvome pašaukti – galvoju taip pat apie tuos, kurie šiandien čia yra pirmą kartą – per susitikimą, kuris leido patirti tokį rodos neįmanomą, bet labai trokštamą žvilgsnį į mūsų gyvenimą: pagaliau žmogišką žvilgsnį, neatlygintiną ir nepelnytą meilę mūsų likimui, mūsų veidams. Nei vienas iš mūsų nieko nepadarė, kad to nusipelnytų. Jei žmogus ar žmonės, su kuriais susidūrėme, tapo mums „susitikimu“, taip yra todėl, kad mes juos pamatėme kitaip įsitraukusius į kasdienes dalykus: kalbant, dirbant, valgant, geriant, jie leido pajusti kokybinį skirtumą, kažką atitinkantį mūsų prasmės ir meilės troškimą.

Šis skirtumas yra dovana, pasiūlyta pasauliui. Bet mes, turime aiškiai suprasti, neturime nieko, ką galėtume pasiūlyti išskyrus tai, ką patys esame gavę (kaip parašėme skrajutėje, paskelbtoje prieš keletą dienų apie baisų įvykį Paderno Dugnano)²⁰; mes neturime nieko savo, kas kiltų iš mūsų pačių. Mūsų kitiškumo, kitokio ir konstruktyvaus mūsų buvimo aplinkoje šaltinis yra – popiežiaus Pranciškaus žodžiais – „kūrybiška ištikimybė“²¹ susitikimui, šaltiniui, Dvasios dovana. O šaltinis gyvena vietoje ir istorijoje: mūsų bendrystėje su Kristumi. Mūsų draugas Carras tai kartojo iki paskutinio atodūsio: tu gali būti pats įžvalgiausias ir jautriausias, pats protingiausias, pats „charizmatiškiausias“, bet jei atsiskirsi nuo šaltinio, tapsi tarsi užstrigęs įrašas, kuri nuolat kartojasi. Tai pagunda, į kurią galime patekti visi, be išimčių.

2. IŠGYVENAMA BENDRYSTĖ

Mes buvome pašaukti per žmogišką susitikimą, kuris mus įvedė į Kristaus Kūno gyvenimą, į bendrystę, sudarytą iš tų, kurie, kaip sako Giussani, yra „išrinkti matyti, kurie sutinka žiūrėti, kurie klauso taip, kaip gali, kurie stengiasi taip, kaip sugeba – visi nusidėjėliai, mylimi Paslapties.“²²

Mes taip pat buvome išrinkti matyti, ir turėjome sutikti žiūrėti: niekas nevyksta be mūsų laisvės. Mūsų laisvė žaidžia netgi pripažįstant gautą meilę. Žinoma, tai laisvė, veikiama gausos ir patrauklumo, nes priešingu atveju ji būtų nepajėgi žengti žingsnius, bet vis dėlto laisvė turi įsitraukti. Tačiau atkreipkite dėmesį: neužtenka vieną kartą pasakyti „taip“. Kaip Petras turėjo tris kartus pakartoti savo „taip“ atsakydamas į Kristaus meilės prašymą, taip ir mes turime kasdien šimtus ar tūkstančius kartų kartoti savo „taip“ Jo meilei. „Ar myli mane?“

Kiek kartų mes skundžiamės, sakydami: „Aš patyriau susitikimą, bet jaučiuosi sustingęs.“ Tačiau mūsų „taip“ turi nuolat atsinaujinti ir tapti vis sąmoningesnis. Čia kiekvienas iš mūsų turi priimti atsakomybę, kurios dažnai norime išvengti dėl patogumo ar tingumo. Mūsų „taip“ yra pilnas priešasčių, net ir tada, kai esame rūke. Jei mes dabar „nematome“ to, kas mums įvyko, tai nereiškia, kad tai nevyksta. Gali atsitikti taip, kad „po trijų metų kupinų emocijų“ gyvensi „tris mėnesius sausumoje, trisdešimt metų sausumoje“. Kaip sako Giussani vienoje knygos „Si può (veramente?) vivere così?“ [liet. „Ar (tikrai?) galima taip gyventi?“] ištraukoje, kuri tam tikrais gyvenimo etapais man buvo didelė paguoda: „Tokiais momentais tave išgelbsti praeities, patirtos istorijos: to, kas tau įvyko ir to, ką tu padarei dėl to, kas įvyko, atmintis. Išgelbsti šios istorinės atminties rezultatas, o tai yra bendrystė, kurioje esi. Nebėjauti emocijos, kurią kadaise jautei prisiminimo turiniui ir draugijai, kurios dalis esi, bet ji vis tiek yra [...] Patikinu jus, kad po trejų metų emocijų, trijų mėnesių sausros, trisdešimt metų sausros, trijų mėnesių „atgaivintų emocijų“ ar kliūčių pašalinimo, tam tikru momentu banga išsilieja priešais milžinišką jūros bedugnę ir ją visiškai uždengia“,²³ ir tu vėl pradedi matyti.

Taigi, susitikimas su Kristumi šiandien vyksta per susidūrimą su bendruomene žmonių, susijusių su Juo, kurie yra Jo dalis. Bendruomenė, tikinčiųjų vienybė, Bažnyčia yra Jo Kūnas, tai metodas, kurį Dievas pasirinko, kad liktų istorijoje. Jei kar-

²⁰ «Il male e l'amore che salva», 17 settembre 2024, clonline.org.

²¹ Francesco, *Discorso ai membri della Commissione Teologica Internazionale*, 24 novembre 2022.

²² L. Giussani, *Attraverso la compagnia dei credenti*, Bur, Milano 2021, p. 55.

²³ L. Giussani, *Si può (veramente?) vivere così?*, Bur, Milano 2016, pp. 470-471.

tais tai mums atrodo tolima ir svetima, be pasekmių mūsų gyvenime, tai todėl, kad mes iš anksto, daugiau ar mažiau sąmoningai, sumenkinome pačios bendrystės prasmę: ji nebėra pripažįstama kaip Kristaus slėpinys, kaip Kristaus, esančio dabartyje, faktas. Nesuvokdami ir galbūt to net nepastebėdami, mes išstūmėme Kristų iš istorijos, pasidavę tam tikrai spiritualizmo formai (pagal kurį Kristus nebėra esantis ir nebėra susijęs su čia ir dabar). Tuomet ryšys su Kristumi suprantamas kaip kažkas individualaus, o bendrystė sumažinama iki sociologinės atramos (iki to, ką draugai gali man duoti, kai man reikia). Tačiau Giussani teigimu, tikėjimo kelias eina per žmogišką susitikimą ir buvimą bendrystėje, kuri yra Jo Kūnas istorijoje. Kristus nėra abstrakti idėja, nei idealas, kurį mes sugalvojame, bet tai yra esatis, kuri tampa matoma ir apčiuopiama mūsų vienybėje, kurią galime sekti, kuriai priklausyti, kuri tampa vieta, kurioje formuojasi mūsų kriterijai ir jautrumas, kuriais vertiname viską. Todėl mes dažnai kalbame apie bendruomeninį vertinimą.

Būtent mūsų tarpusavio ir Bažnyčios bendrystės patirtis mus brandina tikėjime. Jei pagal dabartinę mentalitetą, kurį dažnai ir mes patys perimame, augimas reiškia tapimą savarankišku, nepriklausomu, tai krikščionybėje yra priešingai. Kuo toliau esame kelyje, tuo labiau suvokiame, kad visa mūsų esmė slypi priklausyme Jo buvimui, kad mūsų, mūsų gyvenimo, kiekvieno momento tiesa yra pripažintoje ir išgyventoje priklausomybėje nuo Kristaus, nuo Kristaus slėpinio, nuo bendrystės slėpinio, kuris yra Jo tęstinumas istorijoje. „Štai paradoksas: laisvė yra priklausymas nuo Dievo“,²⁴ – taip sakoma knygos *Religinis jausmas* frazėje, kurią šią vasarą pasirinkome kaip mūsų bendruomenės stovyklos pavadinimą.

Šiuo klausimu norėčiau pacituoti Biblijos ištrauką apie Jokūbo imtynes su angelu. Ši istorija yra žinoma, tačiau kviečiu jus ją dar kartą perskaityti. Jokūbas apgaulės būdu iš tėvo Izaoko gauna pirmagimio teisę: dėl to, nors jis žino, kad Viešpats visada laikosi savo pažado, jo širdis nerami, todėl jis pasitraukia toli. Po daugelio metų jis nusprendžia grįžti į žemę, kuri jam buvo pažadėta. Jis turi

perplaukti Jaboko upę. Perkėlęs į kitą krantą žmonas, vergus, vaikus ir turta, jis ruošiasi pats pereiti upę. Tačiau susiduria su keistu personažu, kuris pradeda su juo kovoti.

Čia yra didysis klausimas, kuris mano nuomone, yra dramatiškas mūsų laikų momentas: priklausymo Dievui pripažinimas, suvokimas, kad esame „Jo“. Jokūbas kovoja su angelu ir Dievas jam sako: „Tu laimėjai!“, ir tai yra paradoksalu, nes mūsų akimis Jokūbas atrodo pralaimėjęs: angelas jam išnarino klubą ir jis liks šlubas visą gyvenimą. Tai kodėl jis laimėjo? Priežastis paaiškėja, kai Jokūbas, prieš paleisdamas angelą, prašo jį palaiminti, o angelas klausia jo vardo; Jokūbas pasako savo vardą, o angelas jam duoda naują vardą: „Tu nebebūsi vadinamas Jokūbu, bet Izraeliu, nes tu kovojai su Dievu ir su žmonėmis ir nugalėjai“. Izraelis reiškia „Tas, kuris kovojo su Dievu“. Pasakojimas tęsiasi: „Tuomet Jokūbas prašė: „Prašyčiau pasakyti man savo vardą“. Anas atsakė: „Kam gi klausai mano vardo?“ Tai pasakęs, jis tenai jį palaimino.“²⁵ Pasakyti savo vardą, pagal žydų tradiciją, reiškia tam tikra prasme atsiduoti kitam, sudaryti sąjungą, suteikti kitam teisę ir galią kreipti pagalbos. Atskleisti savo vardą iš esmės reiškia: „Aš esu tavo, nuo šiol tau priklausau, esu tavo pusėje“. O pakeisti vardą, kaip Dievas pakeitė Jokūbui, yra dar reikšmingiau. Jei žinoti tavo vardą reiškia turėti tave, tai suteikti tau vardą reiškia tave „turėti“ trigubai. Tai tarsi pasakyti: „Tu man priklausai.“ Taigi pradeda aiškėti. Dievas nesako Jokūbui savo vardo; vietoj to, Jis duoda Jokūbui naują vardą. Ir tai yra tarsi pasakyti: „Taip, tu laimėjai, bet tavo pergalė nesusideda iš to, kad mane ‘pasisavinsi’. Ji susideda iš tavo tapimo Mano, tavo suvokimo, kad priklausai Man; dar daugiau – tavo galutinio sutikimo visiškai atsiduoti Man, visiškai nuo Manęs priklausyti.“ Jokūbas, išgyvenęs vidinę dramą, nes apgaule gavo Dievo pažadą, po ilgos kovos pagaliau perėjo nuo autonomijos prie priklausomybės. Dabar jis yra visiškai Dievo. Paženklintas ir sužeistas savo išdidume ir protingume to Dievo, kuris būtent taip jį padarė visiškai Savo.

Galvoju kaip dažnai dramatiškas ar skausmingas įvykis (toks, kad galėtume sakyti: „Viešpatie,

²⁴ L. Giussani, *Il senso religioso*, Bur, Milano 2023, p. 125.

²⁵ Pr 32, 29.

kodėl nepalengvini šios naštos?“) mums būtų žmogiškai nesuvokiamas kalbant apie mus mylintį Dievą, jei tai nebūtų paslaptingas būdas, kuriuo galime būti vedami į dar gilesnį ir artimesnį Jo pažinimą, pajusti dar didesnį Jo poreikį. Taigi, kaip ir Jokūbas, laimėsi, jei leisi, kad tave nugaltų didžioji Esatis, atėjusi pas tave, Dievas, tapęs žmogumi. O ką tu laimi? Laimi Jo meilę. Tiksliau: laimi, įgauni tą naują ir tikrą laisvę, kuri susideda būtent iš pasidavimo laisvai dovanojamai Kito meilei, kuri priklauso ne nuo to, ką darai ar žinai tu, bet meilės, kuri yra nepelnyta ir tokia didelė, kad apima net atleidimą. Kristus tave myli, be abejo, tačiau jei neišmoksti atsiduoti šiai meilei, pasiduoti jai, tai tarsi negalėtum jos iš tikrųjų pajusti, atpažinti ir išgyventi.

Kito meilė mus išlaisvina: išlaisvina iš pasaulio pripažinimo siekimo spąstų, nes jau esame pripažinti vienintelės tikros meilės. Ir būtent ši pripažinta ir priimta meilė padaro mus istorijos herojais, kaip nutiko Bernadetai (tikiuosi, daugelis skaitėte Franz'o Werfel'o knygą „Bernadetos giesmė“, pasiūlytą kaip „mėnesio knyga“ praeitą balandį). Bernadeta visada mane žavėjo ir ji yra svarbi šventoji mūsų laikams, turinti daug ką pasakyti ir mums. 1858 metų vasario 11 dieną (beje, primenu, kad vasario 11 diena yra ir CL Brolijos pripažinimo diena), kai Šventoji Mergelė apsireiškė jai Lurdo grotoje, Bernadeta buvo keturiolikos metų mergaitė, turėjusi rimtų mokymosi sunkumų (tiek, kad ji pati laikė save kvaila). Po revoliucijos Prancūzijoje vyravo racionalistinis požiūris: religinės „pasakos“ buvo laikomos jau pasenusiomis. Skirtingai nuo to, ko galėjome tikėtis tokiam kultūriniam kontekste, Švč. Mergelė pasirinko savo „ambasadore“ mergaitę, kuri visiškai neatitiko įtikinančio ir iškalbino modelio. Tačiau ši neraštinga mergaitė apvertė aukštyn kojom visą Prancūziją.

Nuo tada, kai prasideda apsireiškimai, Bernadeta pradeda sakyti dalykus, kurie yra didesni už ją pačią. Iš pradžių daugelis ja netiki, bet ji ir to-

liau kalba, ir kalba toliau dėl vienos priežasties: iš meilės, nes ji sutiko didžiąją savo gyvenimo meilę. Kai žmogus sutinka didžiąją savo gyvenimo meilę, jis iš karto tampa laisvas: laisvas nuo savo ir kitų žmonių vertinimų, nuo siekio būti pripažintam (kuris dažnai mus įkalina), nuo spaudimo jaustis kitų vertinamu. Kai tie, kurie netiki apsireiškimais, prašo juos įtikinti (kaip antai novicijų mokytoja, kuri beveik maldauja: „Jūs mane išva-duotumėte iš baisių kančių, jei galėtumėte mane įtikinti“²⁶), Bernadeta nuoširdžiai atsako: „Man nebuvo pavesta jus įtikinti, man buvo pavesta jums tai pasakyti!“²⁷

Tai galioja ir mums šiandien. Laisvas pasaulio ir tikrovės vertinimas gali gimti tik pripažinus, kad Tas, kuris mane be galo myli ir kurį aš myliu labiau už bet ką kitą, vertina mane kaip gerą ir vertingą žmogų. Ši laisvė yra viena iš šimteriopai formų: „Nėra nė vieno, kuris dėl manęs ir dėl Evangelijos paliktų namus, ar brolius, ar seseris, ar motiną, ar tėvą, ar vaikus, ar laukus ir kuris jau dabar, šiuo metu, negautų šimteriopai namų, brolių, seserų, motinų, vaikų ir laukų (kartu su persekiojimais) ir būsimejame pasaulyje – amžinojo gyvenimo.“²⁸ Mes atliekame savo gestus, kuriame kultūros centrus, organizuojame „Meeting“ ir daugybę kitų renginių vedini šios meilės mums pripažinimo. Kitaip tai būtų nepakeliama našta, ir anksčiau ar vėliau pavargtume.

3. MISIJA KAIP GYVENIMO MATMUO

Koks yra tolesnis žingsnis, kurį reikia žengti? Giussani jį nurodo neseniai išleistoje knygoje *Una rivoluzione di sé. La vita come comunione (1968–1970)*: naujas žingsnis yra suvokti, kad tai, kas man atsitiko, įvykis, kuris mane paveikė, įėjo į mane ir yra giliausia mano tiesa: „Ne aš gyvenu, bet Kristus gyvena manyje“²⁹, – sako šventasis Paulius. Tai pokytis savęs suvokime, nauja savivoka. „Tai reiškia, – sako Giussani, – kad mano savivoka apima

²⁶ F. Werfel, *Il canto di Bernadette*, Gallucci, Roma 2011, p. 640.

²⁷ Tai šventosios Bernadetos ištartas sakinytis, cituojamas François Trochu, *Bernadette Soubirous*, Marietti 1820, Genoa-Milanas 2013, psl. 255; F. Werfelio romane jis perteikiamas kitaip ir dalinai: „Bet aš niekada nenorėjau, kad ji manimi patikėtų“ (F. Werfel, *Il canto di Bernadette* (Bernadetos giesmė), op. cit., psl. 461).

²⁸ Mk 10,29-30.

²⁹ Gal 2,20.

Kristų ir visus žmones, kuriuos Jis pasirinko, Bažnyčios slėpinį, šią *realią vienybę istorijoje*.“³⁰

Kitame tekste kunigas Giussani tvirtina: „Asmens stiprybė slypi jo savivokos intensyvume, tai yra jo suvokime apie vertybes, kurios apibrėžia jo asmenybę. Šios vertybės įsilieja į „aš“ iš išgyventos istorijos, kuriai „aš“ pats priklauso. Asmens esminis genialumas slypi priklausomybės suvokimo stiprybėje.“³¹

Tie, kurie gyvena su šia savivoka, linkę transformuoti viską, ką daro. Jie negali nesikeisti; daugiau ar mažiau, bet neišvengiamai, keičiasi jų gyvenimo būdas ir santykiai. Jie transformuoja atliekamus veiksmus ir linkę sukurti net ir be galo minimaliai, milimetras po milimetro, kažką naujo pasaulyje. Keičiasi vertinimo ir veiksmų kriterijai. Šiuo atžvilgiu labai gražiai kalbėjo kardinolas Pizzaballa per Meetingą: „Dabar aš turiu atnešti šią įsikūnijimo, Kristaus žmogiškumo, susitikimo su Kristumi patirtį į šiandien mano gyvenamą realybę [...]. Man asmeniškai tai pirmiausia reiškia nuolat savęs klausti, ką Jėzus man sako šią akimirką. Tai turi tapti pagrindiniu įrankiu, padedančiu suprasti situacijas, skausmą, susiskaldymą, nuovargį visomis prasmėmis, užtikrinti, kad visa, ką patiriu, praeitų per šią patirtį, kuri turi toliau būti mano gyvenimo pagrindu. [...] Kiekvienas vertinimas, kiekvienas sprendimas, kiekvienas pasirinkimas, kiekvienas žodis turi būti suderinamas su šia patirtimi, su šiais santykiais, su šia draugyste.“³²

Štai ši įvairovė, šis pasikeitimas, ši transformacija yra tai, ką mes vadiname *misija*. Priešingu atveju, tai, ką mes darome, gali netgi kilti iš Kristaus, susitikimo, išgyventos bendrystės, tačiau likti tik mūsų pačių ir mūsų darbo patvirtinimu, ir galiausiai gyvensime lygiai taip pat, kaip visi kiti, jausimės teisūs ir patenkinti, nes įsitraukiame į daugiau religinių pokalbių. Be šios naujos savivokos, mūsų veikimas nebus misija, nepadarys Kito esančiu, nesukurs Jo tęstinumo istorijoje. Ir šis Kitas, Kristus, susiejo savo tęstinumą istorijoje su savo veikla pasaulyje, Bažnyčia, tą paslaptinę dieną,

kalbėdamas su Simonu Petru: „Ir aš tau sakau: tu esi Petras – Uola; ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės.“³³

Taigi kai kalbame apie misiją, problema, kaip sako Giussani knygoje *Una rivoluzione di sé*, nėra vykdyti šią ar kitą veiklą, bet „tai yra tavo misionieriškas gyvenimo įsipareigojimas. Tai yra tavo paties įsipareigojimas misijai. Tai, kad *tavo gyvenimas yra misija*. [...] Kiekvienu atveju, kai šio misijos suvokimo, neišvengiamo naujos savimoneės rezultato, neturi su savo žmona ar vaikais, kai jo neturi su draugais ir su savo draugų ar bendradarbių grupe, tu negali jo turėti visuomenėje, politikoje, kultūroje ar darbe. Tu negali jo turėti! Priešingai, tu gali jį turėti, jei turi jį elementariuose savo gyvenimo santykiuose, kur bent iš pirmo žvilgsnio atrodo sunkiausia tai įgyvendinti.“³⁴

Mūsų draugė Sandrine, gyvenanti Burundyje, komentuodama savo patirtį, sakė: „Misija tapo įprasta mano gyvenimo, mano „aš“, dalimi. Pradėjau ją gyventi savo namuose.“ Kaip gražiai pasakyta! Naujas žmogus, „naujas kūrinys“ sutampa su savo misija: gyvenimo turinys yra misija.

Bet ką reiškia šis „misionieriškas savęs suvokimas“? Tai reiškia trokšti gyventi kaip Kristus – mes nuo to ir pradėjome – susitapatinti su Kristumi: tai yra gyventi kiekvieną akimirką, kur bebūtume su „sąmoningumu, kad esame ten *pasiūsti Tėvo*. Koku tikslu pasiūsti?“. Giussani atsako: „Atnešti Kristaus faktą ir kartu krikščioniškos bendrystės faktą“³⁵. Kristus atėjo pas mus, pripildė mus, mus įtraukė, kad mūsų gyvenimas atliktų šią funkciją, būtų apibrėžtas šio tikslo, šio uždavinio.

Taigi, jei visa tai tiesa, gerai suprantame, kad misija nėra pareiga, papildinys, bet yra priklausymo vaisingumas, kuris pasireiškia ten, kur esame, ir tai yra mūsų pačių išsipildymas: mes esame tam sukurti.

Tačiau tavo gyvenimui kaip misijai visada reikia rizikos, iniciatyvos. Nereikia turėti tam tikro temperamento, kad galėtum drąsiai žengti. Būtina sąlyga yra paprasčiausiai atmintis arba sąmonin-

³⁰ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé*, op. cit., p. 179.

³¹ L. Giussani, *Il senso di Dio e l'uomo moderno*, Bur, Milano 2015, p. 132.

³² P. Pizzaballa, «Niente è più reale dell'incontro con Cristo», 27 agosto 2024, *clonline.org*.

³³ Mt 16,18.

³⁴ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé*, op. cit., pp. 184-185.

³⁵ *Ibidem*, pp. 186, 207.

gumas, kad tai, kas esi, kas tave kuria ir suteikia drašos, nepaisant visų tavo ribotumų, yra ši patirta bendrystė. Tai išlaisvina nuo tam tikrų sunkumų ar nuo mentaliteto, kuris nori mus sugniuždyti ir įtikinti, kad gyventi dėl Kristaus yra beprasmiška. Bendrystė yra išsilaisvinimas.

Bet atkreipkite dėmesį – tai labai svarbu – turime vengti bendrystės sudvasinimo, pagal gnostinį požiūrį, nors ir mes galime taip paslysti. Bendrystė nėra idėja, iš kurios semiamės įkvėpimo. Santykis su Kristumi yra ryšys su Jo esatimi, o būti krikščioniu reiškia sekti šia esatimi.

Klausimas tuomet yra: ką tu seki, kam atsakai, su kuo kalbi apie tai, ką gyveni, su kuo bendrauji? Kaip bendrystės gyvenimas įsilieja į tai, kas yra labiausiai tavo: į tavo darbą, santykius, interesus ir ne tik į judėjimo gestus, kuriuose dalyvauji? Arba atsakai konkrečiam „tu“, konkrečiai vietai, gyvai realybei, kurioje pasirodo Kristaus „Tu“, arba, net su geriausiomis intencijomis, atsakai tik sau ir viskas. Taigi, net jei gyventum ar dirbtum vienas tam tikroje vietoje, jei būtum vienintelis ten, kuris patiria krikščionišką patirtį taip, kaip ji buvo tau perduota, ieškotum sau atspirties taško, net jei tai būtų skambutis iš kito pasaulio galo kartą per mėnesį (kaip pasakojo kai kurie draugai tarptautinėje atsakingųjų asamblėjoje³⁶), kuris padėtų palaikyti ryšį su šia bendryste. Nėra „Kristaus be Bažnyčios“³⁷, t.y. be Jo kūno, Jo kūniškumo, sakydavo Giussani, kritikuodamas šiuolaikinio racionalizmo sumažinimą, kuris norėtų atimti iš Kristaus Jo žmogiškumą, istoriją, konkretumą. Reikia gyventi bendrystę.

Kad geriau suprastume visą tai, paprašiau mūsų brangaus draugo Hussam, kuris prisijungė prie mūsų susitikimo per nuotolį iš Haifos, papasakoti apie savo patirtį.

Paskaitykite Hussam liudijimo tekstą

³⁶ Plg. «Chiamati, cioè mandati», *Tracce*, n. 9/2024, pp. 40-44.

³⁷ L. Giussani, *Dare la vita per l'opera di un Altro*, Bur, Milano 2021, p. 101.

³⁸ Lk 1,37.

³⁹ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé*, op. cit., p. 68.

4. STATYTI BAŽNYČIĄ

Yra dar vienas, paskutinis dalykas, kurį noriu jums pasiūlyti. Mums, kuriuos palietė Kristaus žinia, kuriuos pasiekė Jo įvykis, nėra kitos užduoties, išskyrus šią: bendradarbiauti statant Bažnyčią. Tai yra vienintelis būdas, kuriuo galime padaryti savo gyvenimą naudingą pasauliui, prisidėti prie žmonijos gerovės, žmonių laimės ir teisingumo visuomenėje. Priešingu atveju, tai ką darytume, būtų dar viena melagystė, papildanti visas kitas.

Kai per atsakingųjų asamblėją, mūsų draugės ukrainietė ir rusė kalbėjo viena po kitos, nors tai nebuvo suplanuota, mes pajutome, kaip šio mažo, bet didelio ženklų dėka, užduotis statyti Bažnyčią gali prisidėti prie teisingumo ir taikos pasaulyje. Tai buvo netikėtas faktas, kurį Viešpats pateikė mums prieš akis, kad įrodytų, jog Jis gali padaryti tai, ko net negalime įsivaizduoti, juolab suplanuoti. Tai įrodymas, kad angelo žodžiai, pasakyti Nazareto merginai per pačią neįprasčiausią istorijos dieną, skelbia pažadą, kuris yra tikras – tikras! – „Dievui nėra negalimų dalykų“³⁸. Paprastoje ir laisvoje penkiolikmetės merginos, vardu Marija, širdyje, neturinčioje išankstinių nusistatymų, ši frazė („Dievui nėra negalimų dalykų“) sukėlė begalinį pasitikėjimą, be jokio išskaičiavimo, kuris leido jai ištarti: „Fiat“, „Taip“.

Statyti Bažnyčią, statyti bendruomenę arba, naudojant kitą Giussani išsireiškimą, „kurti bendrystę“³⁹, nėra dar viena užduotis šalia visų kitų, bet yra ta užduotis, kuri įgyvendinama visuose veiksmuose ir santykiuose. Tai horizontas, kuriame visa, ką patiriame, gali įgyti savo tikrąją vertę. Kaip sako Giussani, viskas apie bus yra apibendrinta ir išaukštinta šioje formuluotėje: statyti Bažnyčią, kuri atitinka kitą formuluotę: gyvenimas kaip misija. Tai tas pats.

Mes žinome: Kristaus liudijimas pasaulyje sukelia nuostabą, susižavėjimą, dėkingumą iš daugelio žmonių, bet ir prieštaravimą, net persekiojimą, kaip nutiko visų pirma Kristui. „Jei persekiojo mane, tai ir jus persekios; jeigu laikėsi mano žo-

džio, laikysis ir jūsų”⁴⁰, sako Jėzus. Kristaus faktas vertina istoriją ir kritikuoja valdžią – kitaip kodėl kultų persekiojimas? – bet kokią valdžią, įskaitant valdžią mumyse pačiuose, nes tai yra pirmoji valdžia, kurią Kristus kritikuoja. Mes esame pašaukti liudyti Kristų pasaulyje, kuris Jam priešinasi.

Šiame liudijime yra kažkas herojiško, ir mes turime tai suvokti. Ką reiškia „herojiškas“? Norėčiau atkreipti dėmesį į įspūdingą ištrauką iš naujojo Giussani podcast'o: „Jei aš seku tave, turiu atsisakyti savo pozicijos! Todėl reikia sekti Jį iki [...] savęs atsisakymo. Bet tai dar ne pabaiga, yra kažkas daugiau; reikia sekti Jį iki visiško savęs atsisakymo visų akivaizdoje, nes jausmas ar sprendimas niekada nėra visiškai tikras, jei nėra pasiruošęs atsilaikyti prieš visus.“⁴¹

Giussani aiškiai turėjo omenyje ne vieną gestą ar žodį, o savęs pajutimą ar asmeninį sprendimą dėl to, kas yra pripažįstama ir tvirtinama kaip tiesa. Mes tai jautėme jautrioje parodoje, skirtoje Franzui ir Franziskai Jägerstätter (parodos pavadinimas *Franz e Franziska, non c'è amore più grande*, liet. *Franz ir Franziska, nėra didesnės meilės*), pristatytoje Rimini Meeting. Franzas buvo paskelbtas palaimintu 2007 m. Parodoje buvo rodomos Terrence Malicko filmo „Paslėptas gyvenimas“ ištraukos, kurios kinematografiškai genialiai ir jausmingumai pasakoja Franzo ir jo žmonos istoriją⁴². Vienas iš dalykų, kuriuos Malickas ypač pabrėžia Franzo istorijoje, yra jo kankinystės, atrodytų, nenaudingumas. Nenaudingumas, dėl kurio jo gestas daugumos akyse atrodo kvailas, o ne herojiškas. Franzas atsisako prisijungti prie nacizmo ir kovoti už Hitlerį savo tikėjimo vardu. Tikėjimo, kuris yra neatskiriama nuo meilės tiesai ir teisingumui (Kristus negali būti atskirtas nuo tiesos, gėrio, teisingumo!). Nors jis žino, kad atsisakydamas pasmerkia save mirčiai. Tam tikru filmo momentu vyksta nepaprastas Franzo ir kariuomenės pareigūno, kuris nesupranta jo sprendimo, dialogas. Šis klausia: „Kokia nauda iš tokio užsispyrimo? Negi manai, kad tavo veiksmai pakeis šio karo eigą?“.

Franzo tikėjimo liudijimas yra aiškus, sąmoningas ir pranašiškas, bet atkreipkite dėmesį: tai nėra

vienišas liudijimas. Asmeninis, bet ne vienišas. Franzas nėra vienas, jį palaiko ištikima žmonos Franziskos meilė – štai kas yra bendrystė! Liudijimas ko? Tikrumo, kad santykis su Kristumi išpildo gyvenimą ir daro jį tikrai naudingą, prisidedant prie Dievo plano, kuris formuoja istoriją pagal savo laiką ir būdus, kurie nėra mūsų. Bet tai yra ir visų mūsų pastangų, visko, ką darome, prasmė: kad Kristus iškiltų, būtų pažintas ir matomas pasaulyje, kaip gyvenimo prasmė ir viltis.

Kankinystė, tai yra liudijimas, nėra tik kraujo praliejimas, kaip Franzo ir daugelio kitų atveju. Kankinystė yra šio „Tu“ kaip savo esmės teigimas visame, ką bedarytum. Tai yra gyvenimas kaip misija, kur bebūtume. Bet kaip tai įmanoma? Ir čia grįžtame į pradžią, prie šaltinio, kuris yra bendrystė, krikščioniškas gyvenimas kaip bendrystė. Mes galime bijoti arba gėdytis, bet – aš tai kartoju – mes nesame vieni. Liudijimas nėra „raumeningas“ didvyriškumas. Liudijimas yra mano meilės Kristui atsiskleidimas be jokio išskaičiavimo ar pretenzijos, palaikomas priklausymo Jo Kūnui.

Todėl noriu baigti pacituodamas gražią monsignoro Paolo Martinelli frazę, kurią mums priminė Hussamas: „Būti misijoje reiškia būti siųstam kažkieno, kažkam, su kažkuo“.

⁴⁰ Jn 15,20.

⁴¹ *La dichiarazione esplicita*, puntata 5 del podcast di Luigi Giussani «E voi chi dite che io sia?», Choramedia, min. 14:45 ss., clonline.org.

⁴² *Hidden Life*, liet. *Paslėptas gyvenimas* (Vokietija, JAV, 2019), rež. T. Malick.

